

УДК 72:342.9

**ОКРЕМІ ПИТАННЯ ЗАКОНОДАВЧОЇ ТЕХНІКИ ВИКОРИСТАННЯ
ДБН Б.2.2-12:2019 «ПЛАНУВАННЯ ТА ЗАБУДОВА ТЕРИТОРІЙ»****Р. Кюнцлі, д. мист.***ORCID ID: 0000-0001-5234-4903***А. Степанюк, к. арх.***ORCID ID: 0000-0001-5030-5724**Львівський національний університет природокористування***І. Бесага, аспірантка***ORCID ID: 0000-0002-2736-4985**Львівський державний університет внутрішніх справ*<https://doi.org/10.31734/architecture2022.23.092>**Кюнцлі Р., Степанюк А., Бесага І. Окремі питання законодавчої техніки використання ДБН Б.2.2-12:2019 «Планування та забудова територій»**

Планування і забудова територій у контексті державного управління стають предметом дослідження у різних сферах наукових знань. Утім, спеціальних напрацювань щодо правозастосування та правовикористання ДБН, що встановлюють вимоги технічного характеру до планування і забудови територій, майже немає.

Висвітлено ключові нюанси юридичної техніки щодо правозастосування та виконання вимог ДБН у сфері планування та забудови територій, їх чинності в часі та значення як нормативного джерела.

Установлено, що основні проблеми використання ДБН у сфері планування та забудови територій пов'язані з: 1) нерозумінням принципів дії нормативних актів у часі; 2) відмінностями смислового навантаження загально- та спеціально дозвільного принципу правового регулювання; 3) неврахуванням бланкетного характеру норм, які визначають юридичну відповідальність у сфері будівництва.

За результатами проведеного дослідження дійшли висновку, що невідомі суб'єкти можуть використовувати у власній діяльності ДБН, які втратили чинність, як джерело додаткової інформації (за аналогією з науковими чи навчальними матеріалами). Умовами такого застосування є: 1) відсутність будь-якого чинного нормативно-правового акта (ДБН), що регулює відповідні відносини, – встановлює вимоги до об'єкта нормування; або 2) наявності чинного нормативного документа, котрий не регулює суспільні відносини під час застосування ДБН, що втратили чинність.

Суб'єкти правозастосування, натомість, можуть використовувати під час реалізації власних повноважень лише той нормативно-правовий акт, який чинний на момент виникнення та наявності певних правовідносин. Такий механізм дії правових актів ґрунтується на постійній зміні суспільних відносин, їх зумовленості економічними, соціальними, політичними тощо чинниками. Відповідно, змінюється й підхід законодавця до регулювання таких відносин: окремі діяння через втрату суспільної небезпеки припиняють бути караними, інші ж визнаються більш небезпечними та відповідальність за них посилюється.

Ключові слова: планування і забудова територій, будівельні норми, ДБН, правозастосування, чинність нормативних актів у часі.

Kiuntzli R., Stepaniuk A., Besaha I. Some issues of the legislative practice of applying the state building code (sbc) b.2.2-12: 2019 «Planning and development of territories»

The issues of planning and development of territories in the context of public administration is the subject of research in the various fields of scientific knowledge. However, special investigations into the law use and law enforcement of the SBC, which establish technical requirements for the planning and development of territories, are almost absent.

The present article is devoted to highlighting the key nuances of legal practice for law enforcement and compliance with the requirements of the SBC in the field of planning and development of territories, their validity over time and importance as a normative source.

It is established that the main problems of using SBC in the field of planning and development of territories are related to: 1) lack of understanding of the principles of regulations in time; 2) differences in the semantic load of the general and special permitting principle of legal regulation; 3) disregard for the blanket nature of the rules governing legal liability in the field of construction.

According to the results of the study, it is concluded that non-governmental entities can use SBC in their own activities, which have expired, as a source of additional information (by analogy with scientific or educational materials). The conditions of such application are: 1) there is no current normative act (in particular, SBC), which regulates the

relevant relations – sets requirements for the object of regulation; or 2) in the case of a valid normative document, it does not regulate public relations in the part in which the repealed SBC applies.

In the exercise of their powers, law enforcers can use only the legal act that is in force at the time of the emergence and existence of certain legal relations. The repealed act will not be applicable. This mechanism of legal acts effect follows from the constant change of social relations, their conditionality by economic, social, political, etc. factors. Accordingly, the legislator's approach to regulating such relations is changing: some acts, due to the loss of their social danger, cease to be punished, others, on the contrary, are recognized as more dangerous and responsibility for them increases.

Key words: planning and development of territories, building norms, SBC (State Building Code), law enforcement, validity of normative acts in time.

Постановка проблеми. Нормативні акти технічного характеру у сфері будівництва і планування (державні стандарти, будівельні норми і правила тощо) є одними з найбільш застосовуваних документів, що не містять правових норм. Утім, на практиці виникає безліч спірних ситуацій щодо порядку та підстав застосування таких документів як із боку контролюючих органів (передусім органів державного архітектурно-будівельного контролю) [1; 14], так і архітекторів і будівельників – суб'єктів правовиконання.

Будівельники та архітектори застосовують одночасно як чинні, так і ті державні будівельні норми (надалі – ДБН) [15], що втратили чинність. Головне обґрунтування цього звучить так: оскільки законодавець у нових ДБН не прописав вимоги до об'єктів нормування, які, однак, були вказані у попередніх ДБН (що втратили чинність), останні повинні використовуватися в тій частині, що не суперечить чинним. Суб'єкти правозастосування (органи державного архітектурно-будівельного контролю), своєю чергою, визнають правопорушеннями у сфері містобудівної діяльності такі порушення будівельних норм, які, відповідно до нових вимог, не вважаються караними. Додаткові проблеми створює також судовий процес, що розгорівся навколо визнання нечинними ДБН Б.2.2-12:2018 «Планування і забудова територій», затверджених наказом Мінрегіону від 23 квітня 2018 р. № 100 [2; 4].

Ці порушення найчастіше допускаються з таких причин: 1) нерозуміння принципів дії нормативних актів у часі; 2) відмінностей смислового навантаження загально- та спеціально дозвільного принципу правового регулювання; 3) неврахування бланкетного характеру норм, що визначають юридичну відповідальність у сфері будівництва.

Аналіз останніх досліджень і публікацій. Питання планування і забудови територій у контексті державного управління вивчали С. Щеглюк, Л. Дейнеко, І. Романюк, Г. Васильченко, І. Парасюк, Н. Єременко, А. Ткачук, А. Якимчук, А. Дорош. Нормативно-правове регулювання цієї

сфери висвітлювали і О. Ущатовська, Д. Чижевський, Т. Криштоп, Р. Рись, О. Квасніцька, О. Стукаленко та ін. Розгляд окресленої проблеми також здійснюють у мережі «Інтернет», у промовах публічних осіб та в межах різноманітних форумів.

Незважаючи на значну кількість досліджень із цієї тематики, спеціальних праць, які стосуються правозастосування та правовикористання ДБН, що встановлюють вимоги технічного характеру до планування і забудови територій, мізер.

Постановка завдання. Наше завдання – висвітлити ключові нюанси юридичної техніки щодо правозастосування та виконання вимог ДБН у сфері планування та забудови територій, їх чинності в часі та значення як нормативного джерела.

Виклад основного матеріалу. Відносини у сфері нормування у будівництві, визначенні правових та організаційних засад розроблення, погодження, затвердження, реєстрації і застосування будівельних норм, а також правові та організаційні основи містобудівної діяльності врегульовані Законами України «Про будівельні норми» від 05.11.2009 р. № 1704-VI (надалі – Закон № 1704-VI) [11] та «Про регулювання містобудівної діяльності» від 17.02.2011 р. № 3038-VI (надалі – Закон № 3038-VI) [17], а також Постановою Кабінету Міністрів України «Про затвердження Порядку розроблення, погодження, затвердження, реєстрації, внесення змін до будівельних норм та визнання їх такими, що втратили чинність» від 30.06.2010 р. № 543 (надалі – Постанова № 543) [1] тощо.

Відповідно до положень абзацу третього частини першої статті 1 Закону № 1704-VI, будівельні норми – нормативний акт технічного характеру, що встановлює обов'язкові вимоги до об'єкта нормування у будівництві.

Наказом Мінрегіону України «Про затвердження ДБН Б.2.2-12:2019 «Планування та забудова територій»» від 26.04.2019 р. № 104 [5]

затверджено, відповідно, ДБН Б.2.2-12:2019 «Планування та забудова територій» та визнано такими, що втратили чинність, ДБН Б.2.2-12:2018 «Планування і забудова територій», затверджені наказом Мінрегіону від 23 квітня 2018 р. № 100. Крайнім нормативним документом також скасовувалася чинність низки ДБН попередніх років [12].

Частини перша та друга статті 11 Закону № 1704-VI передбачають, що застосування будівельних норм або їх окремих положень є обов'язковим для всіх суб'єктів містобудування. Будівельні норми встановлюють обов'язкові вимоги до об'єкта нормування, що застосовуються у плануванні і забудові територій, проєктуванні та будівництві.

Згідно з частиною 1 статті 1 Закону України «Про відповідальність за правопорушення у сфері містобудівної діяльності» [22], правопорушеннями у сфері містобудівної діяльності є протиправні діяння (дії чи бездіяльність) суб'єктів містобудування – юридичних осіб та фізичних осіб-підприємців, що призвели до невиконання або неналежного виконання вимог, установлених законодавством, будівельними нормами, державними стандартами і правилами.

Відповідно, ДБН, що містять вимоги до об'єктів нормування, є обов'язковими до застосування всіма суб'єктами, що реалізують свою компетенцію чи господарську діяльність у цій сфері.

Розглянемо питання чинності нормативних актів у часі. Стаття 58 Конституції України встановлює, що закони та інші нормативно-правові акти не мають зворотної дії в часі, крім випадків, коли вони пом'якшують або скасовують відповідальність особи. Ніхто не може відповідати за діяння, які на час їх вчинення не визнавалися законом як правопорушення.

Позицію щодо незворотності дії в часі законів та інших нормативно-правових актів неодноразово висловлював Конституційний Суд України в рішеннях від 13 травня 1997 р. № 1-зп, від 9 лютого 1999 р. № 1-рп/99, від 5 квітня 2001 р. № 3-рп/2001, від 13 березня 2012 р. № 6-рп/2012 [18]. Так, згідно з висновками щодо тлумачення змісту статті 58 Конституції України, викладеними у зазначених рішеннях Конституційного Суду України, закони та інші нормативно-правові акти поширюють свою дію тільки на ті відносини, які виникли після набуття законами чи іншими нормативно-правовими актами чинності; дію нормативно-правового акта в часі треба ро-

зуміти так, що вона починається з моменту набрання цим актом чинності і припиняється із втратою ним чинності, тобто до події, факту застосовується той закон або інший нормативно-правовий акт, під час дії якого вони настали; дія закону та іншого нормативно-правового акта не може поширюватися на правовідносини, які виникли і закінчилися до набрання чинності цим законом або іншим нормативно-правовим актом [5].

Принцип неприпустимості зворотної дії в часі нормативно-правових актів є загальним принципом права. Проте надання зворотної дії в часі таким нормативно-правовим актам може бути передбачено шляхом прямої вказівки про це в законі або іншому нормативно-правовому акті.

Така позиція відображена в рішенні Конституційного Суду України від 05 квітня 2001 р. № 3-рп, в якому зазначено, що Конституція України закріпила принцип незворотності дії в часі законів та інших нормативно-правових актів. Закріплення принципу незворотності дії в часі законів та інших нормативно-правових актів є гарантією безпеки людини і громадянина, довіри до держави. Винятки з цього конституційного принципу, тобто надання закону або іншому нормативно-правовому акту зворотної сили, передбачено частиною першою статті 58 Конституції України, а саме: коли закони або інші нормативно-правові акти пом'якшують або скасовують відповідальність особи [21].

Як зрозуміло з наведеного, у випадку посилення на законодавчі положення необхідно використовувати той нормативний акт, що діє на момент виникнення та існування правовідносин, до яких він застосовується. Формально чинні акти, за наявності нового акта тієї ж або вищої юридичної сили, навіть якщо й не були скасовані, не підлягають застосуванню.

Положення, що визначають дію нормативних актів у часі, мають безпосереднє значення в практичній реалізації вимог диспозитивності та імперативності – уже згаданих загально- та спеціально дозвільного принципів у правовому регулюванні.

Відповідно до статті 19 Конституції України, органи державної влади та органи місцевого самоврядування, їх посадові особи зобов'язані діяти лише на підставі, у межах повноважень та у спосіб, що передбачені Конституцією та законами України.

Особливістю правового регулювання публічних відносин є те, що суб'єкт владних повноважень повинен діяти лише на підставі, у

порядку та у спосіб, які встановлені законом, а поведінка невідного суб'єкта визначається за правилом: дозволено все, що не заборонено законом. Закон не обмежує невідну особу, надаючи їй можливість вільної поведінки, зокрема у сфері будівництва та архітектури, доки дії не порушують прямі приписи нормативно-правових актів. З іншого боку, суб'єкт владних повноважень не наділений абсолютною свободою розсуду та керується винятково нормами закону (у широкому розумінні).

Згідно з висновками Верховного Суду, діяльність органів державної влади здійснюється відповідно до спеціально дозвільного типу правового регулювання, яке ґрунтується на принципі «заборонено все, крім дозволеного законом; дозволено лише те, що прямо передбачено законом». Застосування такого принципу суттєво обмежує цих суб'єктів у виборі варіантів чи моделі своєї поведінки, а також забезпечує використання ними владних повноважень виключно в межах закону, відтак істотно обмежує можливі зловживання з боку держави та її органів. Вчинення ж державним органом чи його посадовою особою дій у межах компетенції, але непередбаченим способом чи в непередбаченій законом формі або з виходом за межі компетенції є підставою для визнання таких дій та рішень, прийнятих у процесі їх здійснення, неправомірними [6; 7].

На практиці часто виникають ситуації, коли контролюючий орган за результатами перевірок накладає на суб'єктів господарювання стягнення у зв'язку з недодержанням останніми встановлених будівельних норм, не переконавшись у чинності відповідних ДБН чи іншого законодавства у цій сфері. Посилаючись на згаданий принцип дії нормативних актів у часі та на вимогу імперативності у правовому регулюванні, суди скасовують акти про притягнення до відповідальності, мотивуючи власні рішення тим, що лише чинний нормативно-правовий акт може бути підставою для виникнення певних прав та обов'язків. Використання актів, що втратили чинність чи актів, що з певних підстав зберігають свою формальну чинність, є виходом за межі повноважень суб'єкта владних повноважень і має наслідком визнання незаконними його рішень, дій чи бездіяльності [8–10; 16; 20].

Розглянуті питання також перетинаються з положеннями про бланкетний характер диспозицій законодавства, що передбачає юридичну відповідальність за порушення норм, стандартів і правил під час будівництва. Більшість таких норм

міститься у КУпАП (ст. 96 та 96-1) [3] та Законі України «Про відповідальність за правопорушення у сфері містобудівної діяльності» від 14.10.1994 р. № 208/94-ВР (надалі – Закон України від 14.10.1994 р. № 208/94-ВР) [12].

У Рішенні Конституційного Суду України від 19.04.2000 р. у справі № 6-рп/2000 визначено, що основна особливість бланкетної диспозиції полягає в тому, що така норма має загальний і конкретизований зміст. Останній передбачає певну деталізацію відповідних положень інших нормативно-правових актів, що наповнює правову норму більш конкретним змістом [19].

Пояснюючи зміст вищевказаної позиції Конституційного Суду України, зазначимо, що самі собою норми КУпАП і Закону України від 14.10.1994 р. № 208/94-ВР не передбачають конкретних порушень будівельних норм, що є підставою для притягнення до відповідальності. Натомість їх диспозиція є бланкетною: для встановлення ознак об'єктивної сторони складу діяння, передбаченого цієї статтею, годиться доаналізувати нормативно-правові акти, у яких сформульовано будівельні норми, тобто ДБН.

Висвітлені у цій статті юридичні нюанси застосування ДБН, на жаль, не дають змоги повною мірою забезпечити ефективне правове регулювання суспільних відносин у сфері будівництва. ДБН, що наразі є чинними, містять низку недоліків, які ускладнюють їх застосування. Найперше йдеться про вилучення з чинних ДБН Б.2.2-12:2019 норм-дефініцій та окремих технічних вимог, які були визначені в попередніх ДБН. Традиційне для юридичної практики усунення таких прогалін через застосування аналогії права чи аналогії закону тут не може бути застосоване, оскільки, як прямо вказано у частині десятій статті 10 Закону № 1704-VI, будівельні норми не містять правових норм. А аналогія права чи аналогія закону можлива лише в застосунку до таких [22].

З іншого боку, вилучення з ДБН низки вимог технічного характеру надає більшу свободу в проектуванні та будівництві, а також, що предметно, відсутні будь-які законодавчі обмеження для суб'єктів правотворення щодо використання ДБН, що втратили чинність, як інформаційно-довідкового матеріалу.

З уведенням у дію ДБН Б 2-12:2019 «Планування та забудова територій» та ДБН В.2.2-15:2019 «Житлові будинки. Основні положення», які мають посилення один на одного, виникли також деякі колізії. ДБН Б2.2-12:2019 обмежив забудову у сільських поселеннях чисель-

ністю до 1 тис. осіб населення виключно садибною забудовою, а це: малі села (менше 200 осіб населення), середні села (від 200 до 500 осіб населення) та частина великих сіл (від 500 до 3 тис. осіб населення), у населених пунктах понад 1 тис. осіб дозволяється використовувати садибну та багатоквартирну забудову (пункт 6.1.3). Водночас у пункті 3.57 ДБН Б2.2-12:2019 вказано, що садибна забудова – це забудова, сформована індивідуальними чи зблокованими житловими будинками, а у пункті 3.19 цього ж ДБН пояснено, що зблокований житловий будинок – це будинок квартирної типу з двох і більше квартир, кожна з яких має безпосередній вихід на приквартирну ділянку або вулицю. ДБН В.2.2-15:2019, які замінили ДБН В.2.2-15-2005, на які посилаються ДБН Б2.2-12:2019 в розділі 3 «Терміни та визначення», пунктом 3.3 констатують, що багатоквартирний житловий будинок – це житловий будинок, до якого входить більше ніж одна квартира та може бути зблокованого, секційного, коридорного, галерейного та терасного типів. З огляду на це, у сільських поселеннях до 1 тис. осіб населення забудову можна вести лише індивідуальними (одноквартирними) житловими будинками, а не індивідуальними та зблокованими, як це задекларовано в ДБН Б2.2-12:2019.

Також недостатньо уваги приділено в ДБН Б2.2-12:2019 «Планування та забудова територій» планувальній організації садибної забудови, а саме створенню груп житлових будинків без громадської забудови, житловим кварталам із громадським обслуговуванням. Ці положення детально викладені у ДБН 360-92 «Містобудування. Планування і забудова міських і сільських поселень», які не суперечать положенням ДБН Б2.2-12:2019, а доповнюють їх та роз'яснюють.

Положення ДБН Б2.2-12:2019 «Планування та забудова територій» щодо просторово-планувальної організації територій охоплюють усі населені пункти, в них мало уваги приділено проектуванню генеральних планів сільських поселень, особливо малих і середніх. Так, за виконання генерального плану сільського поселення, його першого та основного етапу проектно-планувальних креслень – складання функціонального зонування території – виникають деякі невизначені питання та неточності, роз'яснення яких викладено в ДБН Б.2.4-1-94 «Планування і забудова сільських поселень». У розділі 5.3 ДБН Б2.2-12:2019 зазначено, що зонування територій населених пунктів здійснюється за: функціональним використанням – функціональне зонування, граничних показників щільності забудови – бу-

дівельне зонування, співвідношенням забудованих та відкритих просторів – ландшафтне зонування, розташуванням об'єктів містобудування відносно центру – ландшафтне зонування. У розділі 5.5 ДБН Б2.2-12:2019 вказано, що містобудівна організація населеного пункту формується за напрямками: функціонально-планувальна, архітектурно-планувальна та соціально-планувальна структури. У розділі 3.1 ДБН Б.2.4-1-94 «Планування і забудова сільських поселень» сформульоване чітке визначення про поділ території сільського поселення на сельбищну та виробничу зони, а також наведені структурно-планувальні елементи, які охоплюють сельбищна та виробничу зони. Конкретизація визначень і структурно-планувальних елементів, яка здійснена в ДБН Б.2.4-1-94, сприяє покращенню виконання генеральних планів сільських поселень, водночас не суперечить положенням ДБН Б2.2-12:2019.

Висновки

1. Невладні суб'єкти можуть використовувати у власній діяльності ДБН, що втратили чинність, як джерело додаткової інформації (за аналогією до наукових чи навчальних матеріалів). Умовами такого застосування є: 1) відсутній будь-який чинний нормативний акт (зокрема, ДБН), що регулює відповідні відносини, – встановлює вимоги до об'єкта нормування; або 2) за наявності чинного нормативного документа такий не регулює суспільні відносини у частині, у якій застосовуються ДБН, що втратили чинність.

2. Суб'єкти правозастосування, натомість, можуть використовувати під час реалізації власних повноважень лише той нормативно-правий акт, що є чинним на момент виникнення та існування певних правовідносин. Акт, що втратив чинність, не застосовують. Такий механізм дії правових актів ґрунтується на постійній зміні суспільних відносин, їх зумовленості економічними, соціальними, політичними тощо чинниками. Отже, змінюється й підхід законодавця до регулювання таких відносин: окремі діяння через втрату своєї суспільної небезпеки припиняють бути караними, інші ж визнаються більш небезпечними. Відповідальність за них посилюється.

Бібліографічний список

1. Деякі питання діяльності органів державного архітектурно-будівельного контролю: Постанова Кабінету Міністрів України від 19.08.2015 р. № 671.

URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/671-2015-%D0%BF#Text> (дата звернення: 12.03.2022).

2. Жити по-новому. Б'ємо по больових точках нових ДБН. *Архітектурна практика – 2019: III міжнародна виставка*. URL: <https://profbuild.in.ua/ru/sobytiya-3/1496-iii-mizhnarodna-vistavka-arkhitekturna-praktika-2019> (дата звернення: 10.04.2022).

3. Кодекс України про адміністративні правопорушення від 07.12.1984 р. № 8073-Х. *Відомості Верховної Ради Української РСР*. 1984. Додаток до № 51. Ст. 1122. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/80731-10#Text> (дата звернення: 10.03.2022).

4. Постанова Верховного Суду у складі колегії суддів Касаційного адміністративного суду у справі № 826/13433/18 від 19.08.2021 р.

5. Постанова Верховного Суду у складі колегії суддів Касаційного адміністративного суду у справі К/800/62699/14 від 30.07.2015 р.

6. Постанова Верховного Суду у складі колегії суддів Касаційного адміністративного суду у справі № 1703/1752/2012 від 23.09.2020 р.

7. Постанова Верховного Суду у складі колегії суддів Касаційного адміністративного суду у справі № 9901/58/20 від 12.07.2021 р.

8. Постанова Верховного Суду у складі колегії суддів Касаційного адміністративного суду у справі № 826/15079/17 від 09.09.2020 р.

9. Постанова Волинського окружного адміністративного суду у справі № 2а/0370/921/12 від 18.04.2012 р.

10. Постанова Окружного адміністративного суду міста Києва у справі № 826/17552/13-а від 27.10.2015 р.

11. Про будівельні норми: Закон України від 05.11.2009 р. № 1704-VI. *Відомості Верховної Ради України*. 2010. № 5. Ст. 41.

12. Про відповідальність за правопорушення у сфері містобудівної діяльності: Закон України від 14.10.1994 р. № 208/94-ВР. *Відомості Верховної Ради України*. 1994. № 46. Ст. 411.

13. Про затвердження ДБН Б.2.2-12:2018 «Планування і забудова територій»: наказ Мінрегіону України від 23.04.2018 р. № 100. URL: <http://kbu.org.ua/assets/app/documents/15.1.%20%D0%94%D0%91%D0%9D%20%D0%91.2.2-12-2018%20%D0%9F%D0%9B%D0%90%D0%9D%D0%A3%D0%92%D0%90%D0%9D%D0%9D%D0%AF%20%D0%86%20%D0%97%D0%90%D0%91%D0%A3%D0%94>

[%D0%9E%D0%92%D0%90%20%D0%A2%D0%95%D0%A0%D0%98%D0%A2%D0%9E%D0%A0%D0%86%D0%99.pdf](https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/671-2015-%D0%BF#Text) (дата звернення: 10.04.2022).

14. Про затвердження ДБН Б.2.2-12:2019 «Планування та забудова територій»: наказ Мінрегіону України від 26.04.2019 р. № 104. URL: <https://dreamdim.ua/wp-content/uploads/2019/07/DBN-B22-12-2019.pdf> (дата звернення: 10.03.2022).

15. Про затвердження Положення про Державну архітектурно-будівельну інспекцію України: Постанова Кабінету Міністрів України від 09.07.2014 р. № 294. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/294-2014-%D0%BF#Text> (дата звернення: 10.04.2022).

16. Про затвердження Порядку розроблення, погодження, затвердження, реєстрації, внесення змін до будівельних норм та визнання їх такими, що втратили чинність: Постанова Кабінету Міністрів України від 30.06.2010 р. № 543. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/543-2010-%D0%BF#Text> (дата звернення: 10.03.2022).

17. Про регулювання містобудівної діяльності: Закон України від 17.02.2011 р. № 3038-VI. *Відомості Верховної Ради України*. 2011. № 34. С. 343.

18. Рішення Конституційного Суду України у справі за конституційним зверненням Національного банку України щодо офіційного тлумачення положення частини першої статті 58 Конституції України від 09.02.1999 р. № 1-рп/99. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/v001p710-99#Text> (дата звернення: 10.03.2022).

19. Рішення Конституційного Суду України у справі за конституційним поданням 46 народних депутатів України щодо офіційного тлумачення положень статті 58 Конституції України, статей 6, 81 Кримінального кодексу України від 19.04.2000 р. № 6-рп/2000. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/v006p710-00#Text> (дата звернення: 10.03.2022).

20. Ухвала Вищого адміністративного суду України у справі К/800/25276/14 від 22.01.2015 р.

21. Ухвала Вищого адміністративного суду України у справі К/800/62699/14 від 30.07.2015 р.

22. Щодо порядку застосування нормативно-правових актів у разі існування неузгодженості між підзаконними актами: лист Міністерства юстиції України від 30.01.2009 р. № Н-35267-18. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/v3526323-09#Text> (дата звернення: 10.03.2022).

Стаття надійшла 19.04.2022